

Українським торфовищам і болотам планують надати особливий статус

Триває розроблення постанови, яка заборонить господарське використання водно-болотних угідь

Болота і торфовища в Україні займають приблизно мільйон гектарів. Як важливий елемент кліматичного балансу вони потребують спеціального режиму використання. Тож зараз Україна консультується з ПРООН щодо розроблення національного документа про особливий статус торфовищ.

Про це повідомили в Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства.

Цінність торфовищ і боліт

Водно-болотні екосистеми вкрай цінні для підтримання кліматичної стійкості. Вони вдвічі ефективніше за ліси утримують вуглець, що робить їх одним із найбільших джерел цієї речовини.

Як раніше повідомляли в Держекоінспекції, 1 гектар торфовища може накопичити до 550 тонн CO₂. Якщо ж осушувати ці угіддя або видобувати на них торф, то щорічно вони віддаватимуть в атмосферу майже 15 тонн вуглецю з гектара.

Водночас торфовища підтримують водний баланс, регулюючи рівень ґрунтових вод. Мов губка вони вбирають паводкові води, а коли треба – повертають їх. Гармонійність роботи торфовищ дає можливість зменшити ризик як паводків, так і посух.

Тому єдине правильне для захисту довкілля рішення – зберігати водно-болотні угіддя в їхньому первинному стані та захищати від втручання людини.

Обов'язкові елементи захисту торфовищ

Проект постанови про особливий статус торфовищ передбачає:

- Національну інвентаризацію водно-болотних угідь і торфовищ.
- Визначення чіткого переліку типів цільового призначення, яке можна закріпити за подібними ділянками. Попередньо всі вони виключають втручання в екосистему. Такі ділянки можуть належати до природно-заповідного або водного фонду, а також до земель історико-культурного, лісгосподарського чи оздоровчого призначення.
- Створення нового інформаційного ресурсу «Торфовища з особливим режимом». Його розроблення передбачено в межах базової карти Державного земкадастру. Під час землекористування це допоможе враховувати екологічні обмеження. Також інформаційний інструмент наближає Україну до впровадження європейських систем ідентифікації та управління земельними ресурсами LPIS та IACS.

Проте новий документ з охорони торфовищ не передбачає анулювання попередніх рішень про зміну цільового призначення. Тож якщо ці землі вже використовують у господарстві, то законних механізмів їх захисту від експлуатації людиною не передбачено.

«Створення спеціального правового режиму для земель під торфовищами – це комплексна відповідь на кліматичні, екологічні та безпекові виклики. Ми працюємо над рішенням, яке одночасно захищатиме біорізноманіття, відновлюватиме водні ресурси та відповідатиме стандартам ЄС», – наголосила заступниця Міністра економіки, довкілля та сільського господарства Ірина Овчаренко.

Джерело: ЕкоПолітика

У Польщі повністю заборонили вирощувати тварин для отримання хутра

Тваринні ферми мають повністю припинити свою діяльність до 2033 року.

У Польщі заборонили існування ферм, у яких утримують тварин для отримання їх хутра. Відповідний закон підписав президент Польщі Кароль Навроцький, пише PAP.

Закон про захист тварин повністю забороняє на території Польщі розведення та вирощування хутрових тварин, за винятком кролів. Закон вступить у силу через 14 днів після опублікування.

Підприємці, які володіють хутровими фермами у Польщі, будуть зобов'язані припинити свою діяльність до кінця 2033 року. Це восьмирічний перехід польська влада назвала справедливим, щоб підприємці почали іншу діяльність. При цьому до 2031 року вони зможуть претендувати на компенсацію збитків від держави. Розмір компенсації буде залежа-

ти від середнього річного доходу заводчика і дати припинення діяльності. Чим пізніше буде припинена діяльність, тим меншим буде розмір компенсації.

За порушення заборони суд зможе винести рішення про заборону утримання будь-яких тварин або певної категорії тварин на строк від одного до п'яти років.

Коментуючи підписання закону, Навроцький послався на соціопитування, згідно з якими «понад дві третини поляків, включно з мешканцями сіл, підтримують заборону розведення тварин на хутро».

«Цей голос не можна ігнорувати. Це напрямок, в якому суспільство в переважній більшості рухається», - зазначив він.

За офіційними даними, Польща є другим у світі та першим у Євросоюзі виробником хутра: у 2024 році вона експортувала близько

1,8 мільйона шкур. Водночас в останні роки хутрова промисловість у країні скорочується. Якщо в 2015 році налічувалося 810 звіроферм (в основному з розведення норок), то в 2024 році їх залишилося 209. Об'єм експорту також знизився: в 2015 році він становив понад 10 мільйонів шкурок, а в 2024 році - близько 1,8 мільйона.

Більше про відмову від натурального хутра Нагадаємо, що поступово модні бренди переходять на штучне хутро. Gucci та Yves Saint Laurent відмовилися від натурального хутра ще у 2021 році. Колекції вже наступного, 2022 року, не містили натурального хутра.

Того ж 2021 року Ізраїль першим у світі офіційно заборонив натуральне хутро в модних показах та модній індустрії загалом. Це рішення було викликане турботою про тварин.

Джерело: PAP

Нове царство на дереві життя: учені відкрили організм, який не вписується в жодні класифікації

Біологи не щодня оголошують про віднайдення абсолютно нової гілки на дереві життя, особливо коли відкриття стається не в екзотичних джунглях, а просто під мікроскопом у звичайній лабораторії. Дослідники роками вивчали зразки води з Хорватії, навіть не підозрюючи, що поряд з відомими найпростішими ховається унікальна істота, яка здатна переписати історію розвитку еукаріотів.

Що саме відкрито науковці?

Історія цього відкриття нагадує детектив, де головний герой з'являється на сцені лише після загибелі інших персонажів. Зразок морських інфузорій, зібраний у хорватських водах ще у 2011 році, тривалий час слугував об'єктом спостереження чеських науковців з Карлового університету. Лише коли культура інфузорій раптово загинула, дослідники помітили крихітних істот, що раніше лишались у тіні. Цей новий організм отримав назву *Solarion arianae*, пише ScienceAlert.

Провідні автори дослідження, протистологи Іван Чепічка та Марек Валът, зазначають, що клітини *Solarion* настільки дрібні й малорухливі, що їх роками не помічали навіть у лабораторних умовах. Це дає підстави вважати, що в природному середовищі виявити їх було б майже неможливо. Проте саме ця непомітна істота відкриває вікно у дуже давні глави клітинної еволюції, які раніше реконструювали лише теоретично.

Зовні мікроорганізм нагадує маленьке сонце, що й відображено в його назві. Це одноклітинний еукаріот, який, подібно до клітин людини, має ядро з ДНК та мітохондрії – «енергетичні станції», що перетворюють поживні речовини на енергію.

Однак за допомогою геномного секвенування та всебічного філогенетичного аналізу вчені з Карлового університету та їхні колеги зі США довели, що *Solarion* не належить до жодного з раніше визнаних основних родів еукаріотів

(організмів, клітини яких мають чітко сформоване ядро та мембранні органели, на відміну від прокаріотів, які не мають сформованого ядра та мембранних органел, наприклад, мітохондрій та хлоропластів). Наразі відомо лише про одного близького родича — дивного протиста *Meteora sporadica*. Разом вони утворюють новий тип *Caelestes*, який разом з типами протистів *Provora* та *Hemimastigophora* складає новостворену еукаріотичну надгрупу (царство) *Disparia*. Хоча на сьогодні відомо лише кілька видів *Disparia*, це є давнім еволюційним родом, представники якого можуть бути реліктами колись набагато більшого різноманіття.

Царства природи

Залежно від класифікації, жива природа поділяється на чотири або п'ять царств. Найпоширеніша сучасна класифікація виділяє п'ять царств: бактерії, гриби, рослини, тварини та протисти. Інша популярна схема, яку часто використовують у шкільних програмах, поділяє організми на чотири царства: бактерії, гриби, рослини та тварини.

Царство бактерій включає прокаріотичні організми, як-от бактерії та ціанобактерії. Вони влаштовані досить просто: у них відсутні органели, немає ядерної оболонки, молекули ДНК розташовуються в цитоплазмі. Харчування таких організмів може відбуватися через клітинну поверхню або самостійно виробляти живильні речовини (синьо-зелені водорості).

Царство рослин включає багатоклітинні організми, здатні до фотосинтезу. Відмінною ознакою рослинної клітини є пластиди, одні з яких – хлоропласти. У них відбувається фотосинтез – процес утворення з неорганічних речовин (вода, вуглекислий газ) під дією сонячної енергії органічних поживних речовин. Фактично це означає, що рослини самі готують собі їду з інгредієнтів, які отримують з навколишнього середовища.

Царство грибів. Організми, що отримують поживні речовини, розкладаючи органіку. Вони поєднують у собі ознаки рослин і тварин. У них є щільна клітинна стінка, яка формується з хітину, але немає пластид, тому вони не можуть самі собі приготувати їжу, так само, як і тварини.

Царство тварин – різноманітні багатоклітинні організми, які активно рухаються та споживають готову органічну їжу.

Царство протистів. До нього належать одноклітинні еукаріоти, такі як амеби та інфузорії.

Як у всю цю картину вписуються *Disparia*, поки що неясно.

Найбільша ж наукова сенсація криється всередині цього «мікроскопічного сонця». Його мітохондрії відрізняються від усього, що вчені бачили раніше. Загальноприйнята теорія ендосимбіозу стверджує, що мітохондрії колись були окремими бактеріями, які оселилися всередині інших клітин і з часом стали їхньою частиною, втративши більшість власної автономії. У більшості сучасних тварин, рослин чи грибів мітохондрії майже не зберегли слідів свого «вільного» минулого.

Натомість *Solarion* зберіг у своєму генетичному коді справжній релікт – ген *secA*, йдеться в дослідженні, опублікованому в журналі *Nature*. Цей ген був частиною молекулярного інструментарію протомітохондрій, коли вони ще жили самостійно, і відповідав за транспортування білків через мембрани. Наявність цього гена є прямим доказом того, яким було життя мітохондрій до їхньої повної інтеграції в складні клітини.

Фактично, *Solarion arianae* є живою копалиною, яка демонструє перехідний етап еволюції, що давно зник у інших видів.

Джерело: ScienceAlert.

Ці три ключові тренди визначають майбутнє електроенергії

Міжнародне енергетичне агентство опублікувало новий World Energy Outlook із прогнозами щодо зростання попиту на електрику, впливу ШІ на мережі та зміщенням глобального енергобалансу. Ключові висновки показують: ми увійшли в епоху електрифікації, а перехід до чистої енергії відбувається швидше, але все ще недостатньо для стримування кліматичної кризи.

Світове споживання електроенергії зростає на 40% упродовж наступного десятиліття. Китай залишиться головним драйвером попиту, але дедалі більшу роль відіграватимуть інші країни, що розвиваються. Про це повідомляє 24 Канал із посиланням на дослідження World Energy Outlook.

Розвинені економіки, які мали стабільне споживання в останні 10 років, тепер також побачать стрибок – завдяки зростанню кількості дата-центрів та застосувань ШІ.

Як пише MIT Technology Review, окрема стаття витрат – кондиціонування. До 2035 року збільшення доходів та підвищення температур додадуть понад 500 ГВт пікового навантаження, що еквівалентно понад 10% від рівня 2024 року.

У 2025 році інвестиції в дата-центри сягнуть 580 мільярдів доларів, випереджаючи глобальні витрати на нафтовидобуток. Але, попри галас, ШІ – не головний чинник зростання споживання електрики: дата-центри становитимуть менше 10% приросту до 2035 року.

Проте в окремих країнах ситуація інша. У США саме дата-центри забезпечать половину приросту попиту до 2030 року. І проблема не лише в обсягах, а в концентрації: центри даних будують навколо міст і на конкретних ділянках мережі, що створює локальні «енергетичні вузькі місця».

У першій половині 2025 року сонячна та вітрова енергетика вперше випередили вугілля. Якщо тенденція збережеться, глобальне споживання вугілля може почати падати вже до кінця десятиліття.

Водночас ядерна енергетика теж повертається: після двадцяти років стагнації світовий атомний парк може зрости на третину в найближчі десять років.

80% прогнозованого зростання електроспоживання припадає на регіони з ідеальними умовами для сонячної генерації – це стимулює подальше прискорення переходу до ВДЕ.

Попри рекордну генерацію чистої енергії, викиди знову встановлять історичний максимум у 2025 році. Щоб уникнути найгірших сценаріїв кліматичної кризи, світові потрібно швидше перебудовувати електромережі, оновлювати інфраструктуру й заміщувати вичерпані джерела більш темпами, ніж це відбувається зараз.

Ядерні електростанції виробляють не лише енергію, а й небезпечні відходи, які можуть залишатися радіоактивними від кількох десятиліть до сотень тисяч років. Хоча частина з них швидко втрачає активність, інші потребують довгострокового й глибокого зберігання. Саме тому питання поводження з ядерними відходами лишається критично важливим.

У різні роки з'являлися й радикальні пропозиції. Однією з них було вивезення ядерних відходів у космос. NASA досліджувало цей варіант у 1970–1980-х роках і навіть розглядало можливість відправлення контейнерів у напрямку Сонця. Але висока вартість запусків і ризик аварії зробили ідею неприйнятною. Інший задум – поховання відходів у глибоких океанічних жолобах у зонах субдукції.

Від цієї схеми відмовилися через складність доступу до таких місць і міжнародні заборони на морське захоронення. Обговорювали навіть зберігання у льодових масивах, але Антарктичний договір 1959 року забороняє будь-яку діяльність, що суперечить мирному й науковому статусу континенту.

Ядерна енергетика існуватиме й надалі – від цивільних АЕС до військових кораблів із ядерною установкою. І хоча відходи не зникають повністю, сучасні технології дозволяють довго й безпечно їх ізолювати.

Джерело: 24 Канал

5G вже в Україні: чи потрібно носити шапочки з фольги

Невдовзі в Україні повноцінно мають запустити 5G – нове покоління мобільного інтернету. Однак деякі люди бояться, що разом із цим посиляться і радіочастотні електромагнітні поля, які можуть суттєво вплинути на самопочуття людини. І щоб захиститися – одягають шапочки з фольги.

Однак чи справді новий стандарт зв'язку так погано впливає на людей? І чому люди вирішили захиститися саме шапочками з фольги?

Як мовиться в одному з останніх досліджень, стрімке зростання бездротових мереж 5G та сучасного електронного комунікаційного обладнання призвело до електромагнітних перешкод і радіаційного забруднення. І це згубно впливає на здоров'я людини. Відтак, було проведено значну кількість досліджень для розробки ефективних продуктів для екранування електромагнітних перешкод.

Для створення таких екранів, зокрема, використовують мідну фольгу, яка відома своєю чудовою електропровідністю та здатністю блокувати електромагнітні перешкоди. В інфраструктурі 5G вона забезпечує мінімальні перешкоди сигналу та ефективну передачу даних, повідомляє Advent Research Materials.

Базові станції та мережеве обладнання: мідь використовують в екранних кожухах для запобігання електромагнітним перешкодам, які можуть вплинути на якість сигналу та продуктивність мережі.

Пристрої так званого Інтернету речей (IoT): розумні годинники, бездротові датчики та медичні пристрої, які можна носити на собі. Мідну фольгу тут використовують для екранування, що дозволяє знизити спотворення сигналу та підвищити його надійність. Нещодавні дослідження показали, що гнучкі мідні шари, що екранують, можуть поліпшити утримання сигналу в компактних пристроях Інтернету речей.

Анени міліметрового діапазону 5G: мережі 5G працюють на надзвичайно високих частотах, що збільшує ризик втрати сигналу та виникнення перешкод. В антенах 5G зазвичай використовують електроосажену мідну фольгу, що забезпечує необхідну провідність і стабільність передачі високочастотних сигналів.

Центри обробки даних та високошвидкісні обчислення: екранування мідною фольгою інтегровано в сучасну електроніку для запобігання перехресним перешкодам між компонентами. Це підтримує стабільну роботу у високопродуктивних обчислювальних середовищах.

Враховуючи вищевказане, можна стверджувати, що фольга зменшує інтенсивність і захищає від негативних наслідків впливу радіочастотних електромагнітних полів. Але щоб захиститися – шапочка з фольги має бути щонайменше герметичною. Крім того, слід повністю загорнутися у фольгу, щоб заблокувати потрапляння радіохвиль у ваше тіло, пише NISE Network.

Ба більше, дослідження Массачусетського технологічного інституту показало, що шапочка з фольги може навіть посилити випромінювання. Все залежить від його частоти, передає Bionity.com.

Як повідомляє Kyivstar Business Hub, 5G використовує неіонізуюче радіомагнітне випромінювання, що нездатне руйнувати клітини чи пошкоджувати ДНК, на відміну від ультрафіолету, рентгенівських або гамма-променів.

Джерело: 24 Канал.

Додаток 2

до Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля

Дата:

(дата офіційного опублікування в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля не зазначається суб'єктом господарювання)

Реєстраційний номер 15113

(реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності (автоматично генерується програмними засобами ведення Єдиного реєстру з оцінки впливу на довкілля, для паперової версії зазначається суб'єктом господарювання)

ПОВІДОМЛЕННЯ

про плановану діяльність, яка підлягає оцінці впливу на довкілля

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО» 07676212

(повне найменування юридичної особи, код згідно з ЄДРПОУ або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи - підприємця, ідентифікаційний код або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та офіційно повідомили про це відповідному контролюючому органу і мають відмітку у паспорті)

інформує про намір провадити плановану діяльність та оцінку її впливу на довкілля.

1. Інформація про суб'єкта господарювання.
Україна, 20700, Черкаська обл., місто Сміла, АБОНЕНТСЬКА СКРИНЬКА 51
(місцезнаходження юридичної особи або місце провадження діяльності фізичної особи - підприємця (поштовий індекс, адреса), контактний номер телефону)

2. Планована діяльність, її характеристика, технічні альтернативи.
Планована діяльність, її характеристика.
Проведення суцільних санітарних рубок з подальшим лісовідновленням на місцях зрубів на території ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО». Суцільні санітарні рубки здійснюється на підставі спеціального дозволу (лісорубного квитка). Площа санітарних рубок становить 27,6 га.
Технічна альтернатива 1.
Суцільні санітарні рубки здійснюються механізованим способом, з застосуванням бензомоторних пил та колісних тракторів з трелювальними пристроями - безчокерне трелювання лісу. Лісовідновлення після суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур та сприяння природному поновленню відповідно до лісорослинних умов
Технічна альтернатива 2.
Суцільні санітарні рубки здійснюється механізованим способом, з застосуванням бензомоторних пил та гусеничних тракторів - чокерне трелювання лісу. Лісовідновлення після суцільних санітарних рубок здійснюється шляхом створення лісових культур

3. Місце провадження планованої діяльності, територіальні альтернативи.
Черкаська обл. Черкаський р-н Руська Поляна
3.1 Територіальні громади, які можуть зазнати впливу планованої діяльності.
Руськополянська об'єднана територіальна громада
Місце провадження планованої діяльності:
територіальна альтернатива 1.
Черкаська обл. Черкаський р-н Руська Поляна .
Планована діяльність буде здійснюватися в межах Черкаського району Черкаської області на території лісового фонду ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО».
Місце провадження планованої діяльності:
територіальна альтернатива 2.
Черкаська обл. Черкаський р-н Руська Поляна .
Планована діяльність буде здійснюватися в межах Черкаського району Черкаської області на території лісового фонду ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО».

4. Соціально-економічний вплив планованої діяльності.
Вплив на соціальне середовище носить позитивний аспект. Санітарні рубки є одним із ключових інструментів лісового господарства, спрямованим на оздоровлення лісонасаджень, санітарні рубки покращують загальний стан лісу. Важливим соціально-економічним фактором планованої діяльності є поповнення місцевого бюджету, забезпечення сировиною галузі будівництва, забезпечення зайнятості місцевого населення, поліпшення загальної соціально-економічної ситуації в районі.

5. Загальні технічні характеристики, у тому числі параметри планованої діяльності
(потужність, довжина, площа, обсяг виробництва тощо).
Площа лісів ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧЕРКАСЬКЕ ВІЙСЬКОВЕ ЛІСНИЦТВО» складає 4892,7 га. Загальна площа суцільних санітарних рубок, відповідно до акту лісопатологічного обстеження від 22.10.2025 року, становить 27,6 га.

6. Екологічні та інші обмеження планованої діяльності за альтернативами: щодо технічної альтернативи 1.
- проводити роботи способами, що не спричиняють ерозії ґрунту, негативного впливу на стан водойм та інших природних об'єктів; -дотримуватися правил протипожежної безпеки в місцях проведення робіт, з врахуванням вимог «Правил пожежної безпеки в лісах України» затверджених наказом ДКЛГУ від 27.12.2004 № 278; -забезпечувати збереження підросту і не призначених для рубки дерев; -дотримуватися правил і норм використання лісових ресурсів; - забезпечувати охорону типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу, рослинних угруповань; -вести роботи способами, які забезпечують збереження оздоровчих і захисних-твластивостей лісів, а також створюють сприятливі умови для охорони, захисту і відтворення типових та унікальних природних комплексів і об'єктів, рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу; -дотримуватися вимог «Санітарні правила в лісах України», затверджених Постановою КМУ від 26.10.2016 року №756. - забезпечувати управління відходами відповідно до вимог чинного законодавства
щодо технічної альтернативи 2.
аналогічні обмеження, що й за технічною альтернативою 1
щодо територіальної альтернативи 1.
територіальні обмеження, визначені межами відведених лісосік; забезпечення вимог «Санітарні правила в лісах України»
щодо територіальної альтернативи 2.
не розглядається, дивись п.3

7. Необхідна еколого-інженерна підготовка і захист території за альтернативами:
щодо технічної альтернативи 1.
відповідно до технологічної карти розробки лісосік
щодо технічної альтернативи 2.
відповідно до технологічної карти розробки лісосік
щодо територіальної альтернативи 1.
відповідно до технологічної карти розробки лісосік
щодо територіальної альтернативи 2.
не розглядається, дивись п.3

8. Сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля:
щодо технічної альтернативи 1.
- **клімат та мікроклімат.** Вплив не передбачається; -атмосферне повітря. Джерела впливу: бензопили, техніка. Можливий вплив: забруднення атмосферного повітря при роботі ДВЗ бензопил та техніки, шумовий вплив при проведенні робіт;
- **водне середовище.** Вплив не передбачається
- **рослинний та тваринний світ.** Джерела впливу: бензопили, техніка. Можливий вплив: на рослинний та тваринний світ через видалення лісонасаджень;
- **геологічне середовище.** Вплив не передбачається;
- **ґрунти та земельні ресурси.** Джерела впливу: техніка. Можливий вплив: механічні порушення поверхневого шару ґрунту при транспортуванні деревини, пошкодження верхнього шару ґрунту під час трелювання та вивезення деревини;
- **навколишнє соціальне середовище.** Негативний вплив не очікується;
- **навколишнє техногенне середовище.** Вплив не очікується;
- **архітектурна, археологічна та культурна спадщина.** Вплив не очікується;
- **управління відходами.** Управління відходами що утворюються (видалення/відновлення) буде здійснюватися у відповідності з вимогами чинного законодавства
щодо технічної альтернативи 2.
Для технічної альтернативи 2, сфера, джерела та види можливого впливу на

довкілля співпадають з технічною альтернативою 1, за виключенням підвищеного впливу на ґрунти, можливі труднощі в приживаності нових культур та їх нестійкість до хвороб і шкідників.

щодо територіальної альтернативи 1.

- сфера, джерела та види можливого впливу на довкілля співпадають з технічною альтернативою 1.

щодо територіальної альтернативи 2.

- не розглядається, дивись п.3

9. Належність планованої діяльності до першої чи другої категорії видів діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля та підлягають оцінці впливу на довкілля (зазначити відповідний пункт і частину статті 3 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”).

Перша категорія

21 Суцільні та поступові рубки Усі суцільні та поступові рубки головного користування та суцільні санітарні рубки на площі понад 1 гектар; усі суцільні санітарні рубки на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду;»

10. Наявність підстав для здійснення оцінки транскордонного впливу на довкілля (в тому числі наявність значного негативного транскордонного впливу на довкілля та перелік держав, довкілля яких може зазнати значного негативного транскордонного впливу (зачеплених держав).

Підстав немає

11. Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Планований обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з ОВД, буде виконаний у відповідності до п.2 ст.6 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”.

12. Процедура оцінки впливу на довкілля та можливості для участі в ній громадськості.

Планована суб'єктом господарювання діяльність може мати значний вплив на довкілля і, отже, підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”. Оцінка впливу на довкілля - це процедура, що передбачає:

підготовку суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля;

проведення громадського обговорення планованої діяльності; аналіз уповноваженим органом звіту з оцінки впливу на довкілля, будь-якої додаткової інформації, яку надає суб'єкт господарювання, а також інформації, отриманої від громадськості під час громадського обговорення, під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу, іншої інформації;

надання уповноваженим органом мотивованого висновку з оцінки впливу на довкілля, що враховує результати аналізу, передбаченого абзацом п'ятим цього пункту;

врахування висновку з оцінки впливу на довкілля у рішенні про провадження планованої діяльності, зазначеного у пункті 14 цього повідомлення.

У висновку з оцінки впливу на довкілля уповноважений орган, виходячи з оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, визначає допустимість чи обґрунтовує недопустимість провадження планованої діяльності та визначає екологічні умови її провадження.

Забороняється розпочинати провадження планованої діяльності без оцінки впливу на довкілля та отримання рішення про провадження планованої діяльності.

Процедура оцінки впливу на довкілля передбачає право і можливості громадськості для участі у такій процедурі, зокрема на стадії обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, а також на стадії розгляду уповноваженим органом поданого суб'єктом господарювання звіту з оцінки впливу на довкілля.

На стадії громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля протягом щонайменше 25 робочих днів громадськості надається можливість надавати будь-які зауваження і пропозиції до звіту з оцінки впливу на довкілля та планованої діяльності, а також взяти участь у громадських слуханнях. Детальніше про процедуру громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля буде повідомлено в оголошенні про початок громадського обговорення.

У період воєнного стану в Україні громадські слухання проводяться у режимі відеоконференції, про що зазначається в оголошенні про початок громадського обговорення звіту з оцінки впливу на довкілля та у звіті про громадське обговорення.

13. Громадське обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Протягом 12 робочих днів з дня оприлюднення цього повідомлення на офіційному веб-сайті

уповноваженого органу громадськість має право надати уповноваженому органу, зазначеному у

пункті 15 цього повідомлення, зауваження і пропозиції до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Надаючи такі зауваження і пропозиції, вкажіть реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля (зазначений на першій сторінці цього повідомлення). Це значно спростить процес реєстрації та розгляду Ваших зауважень і пропозицій.

У разі отримання таких зауважень і пропозицій громадськості вони будуть розміщені в Єдиному реєстрі з оцінки впливу на довкілля та передані суб'єкту господарювання (протягом трьох робочих днів з дня їх отримання). Особи, що надають зауваження і пропозиції, своїм підписом засвідчують свою згоду на обробку їх персональних даних. Суб'єкт господарювання під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля зобов'язаний врахувати повністю, врахувати частково або обґрунтовано відхилити зауваження і пропозиції громадськості, надані у процесі громадського обговорення обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Детальна інформація про це включається до звіту з оцінки впливу на довкілля.

14. Рішення про провадження планованої діяльності.

Відповідно до законодавства рішенням про провадження даної планованої діяльності буде

висновок з оцінки впливу на довкілля

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України

(орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

спеціальний дозвіл на використання лісових ресурсів (лісорубний квиток)

(вид рішення відповідно до частини першої статті 11 Закону України “Про оцінку впливу на довкілля”)

що видається Центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері лісового господарства, його територіальним органом, власником лісів або постійним лісокористувачем, відповідно до вимог Лісового кодексу України (орган, до повноважень якого належить прийняття такого рішення)

15. Усі зауваження і пропозиції громадськості до планованої діяльності, обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, необхідно надсилати до

Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України ,

01008, м. Київ, вул. М.Грушевського, 12/2.,

OVD@mepr.gov,

+38 (044) 206-31-40, +38 (044) 206-31-50.,

Романенко Юлія Сергіївна

(найменування уповноваженого органу, поштова адреса, електронна адреса, номер телефону та контактна особа)

{Додаток 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 824 від 14.09.2020}

Годинник судного дня: що це таке та що він показує

Годинник Судного дня символізує близькість людства до Армагеддону, зумовленого політичною напруженістю, зброєю, технологіями, змінами клімату або пандеміями.

У 2025 році стрілки годинника були переведені на 89 секунд до опівночі через збереження глобальних загроз, що є найближчим часом до катастрофи за всю історію проєкту.

Годинник Судного дня показує, наскільки людство близьке до Армагеддону. Загрози апокаліпсису можуть виникнути через політичну напруженість, зброю, технології, зміни клімату або пандемічні захворювання.

Але звідки взявся Годинник Судного дня та як визначають рівень загрози. Про це розповість 24 Канал з посиланням на Reuters і BBC.

Годинник Судного дня – символічний хронометр, що показує, наскільки близький кінець світу. 12 година ночі відзначає теоретичну точку знищення. Стрілки годинника переміщуються ближче до опівночі або далі від неї залежно від оцінки екзистенційних загроз у певний час.

До прикладу, у 2023 році через війну в Україні та інші глобальні виклики стрілки годинника посунули на 10 секунд уперед. А у 2025-му стрілки Годинника Судного наблизилися до глобальної катастрофи на одну секунду.

У 2024 році людство опинилося на межі катастрофи. Тенденції, які викликали глибоке занепокоєння Ради з науки та безпеки, зберігалися, і, попри безперечні ознаки небезпеки, лідери країн і їхні спільноти не вжили необхідних заходів для зміни курсу. В результаті ми переводимо стрілки Годинника Судного дня з 90 до 89 секунд до опівночі – це найближчий до катастрофи час за всю історію,

– мовиться на сайті засновників проєкту.

Некомерційна організація «Бюлетень учених-атомників» щорічно оновлює час на основі інформації про катастрофічні ризики для планети та людства. Це проєкт журналу університету Чикаго, розпочатий у 1947 році творцями першої американської атомної бомби. Серед засновників був Альберт Ейнштейн. Мета годинника – попереджати громадськість, наскільки ми наблизилися до знищення світу власними руками.

Коли проєкт тільки розпочинався, головною загрозою вважали ядерну зброю, особливо з огляду на протистояння між СРСР та США. Проте у 2007 році Бюлетень додав ще один суттєвий чинник — кліматичні зміни, які також загрожують світові

катастрофічними наслідками. Нещодавно вчені звернули увагу на таку небезпеку, як штучний інтелект, який теоретично також може становити загрозу існуванню людства.

Спочатку цим займався редактор Бюлетеня Юджин Рабінович, видатний учений, один із керівників міжнародного руху за роззброєння. Він підтримував постійний зв'язок з науковцями та експертами з різних країн, як незалежними, так і пов'язаними з урядами.

Після смерті Рабіновича у 1973 році цю функцію взяла на себе спеціальна рада, яка збирається двічі на рік, щоб обговорити ситуацію у світі та вирішити: чи переводити стрілки, чи залишити все як є. До складу цієї ради входять експерти в галузі ядерних технологій і клімату, які часто виступають у ролі радників урядів і міжнародних організацій. Вони також активно спілкуються зі своїми колегами та за потреби консультуються з членами Ради спонсорів Бюлетеню, серед яких лауреати Нобелівської премії.

Це сталося у 1991 році. Тоді до кінця світу залишалось 17 хвилин. Саме цього року, незадовго до розпаду СРСР, закінчилася холодна війна, а Сполучені Штати та Радянський Союз підписали Договір про скорочення стратегічних наступальних озброєнь, який суттєво скоротив ядерні арсенали обох країн.

Загалом стрілки Годинника пересувалися вже 25 разів, і час на них усе більше наближався до півночі. У 2012 ці на годиннику було за 5 хвилин до опівночі, у 2015-му — за три, у 2018-му — за дві. Потім рахунок пішов уже на секунди. У 2020 році до умовного кінця світу залишалось лише 100 секунд, а у 2025-му час до умовної «опівночі» цивілізації скоротився до 89 секунд.

Що ще може знаменувати кінець світу?

Нещодавно знову заговорила загадкова радянсько-російська радіостанція УВБ-76. Її ще називають «Жужалка» через дивні зашифровані повідомлення, які вона передає. Більше про Радіостанцію Судного дня читайте у нашому матеріалі.

Також існують літаки Судного дня. Вони призначені для евакуації найвищого військового керівництва США у разі ядерної війни чи іншої глобальної катастрофи. У червні одне з таких суден здійснило чотиригодинний рейс і маршрут був «дуже незвичайним», а у серпні США розгорнули такий літак на базі в Гренландії.

Джерело: 24 Канал

Вчені пропонують створити «резервну копію життя» на Місяці

Науковці закликають створити на Місяці глобальне сховище насіння, схоже на норвезький банк у Свальбарді. Така база може стати страховкою для людства у випадку катастроф на Землі – від війни до зміни клімату чи удару астероїда.

Ідея створити сховище насіння на Місяці не нова, але останнім часом вона знову набирає актуальності. Навіть найнадійніший банк насіння – у норвезькому архіпелазі Свальбард (Шпіцберген) – може постраждати через танення вічної мерзлоти чи військові конфлікти.

Місяць розглядається як ідеальне місце для такої «резервної копії життя». Там немає атмосфери, тому ризик забруднення мінімальний, а надзвичайно низькі температури допомагають зберігати біологічний матеріал протягом тисячоліть без енергетичних витрат. Крім насіння, фахівці пропонують зберігати також ДНК, клітини або мікроорганізми.

Реалізувати проєкт можна завдяки нинішньому інтересу до освоєння Місяця. Компанії та агентства вже працюють над інфраструктурою: NASA готує програму Artemis, приватні фірми розробляють посадкові модулі та роботи.

Логістично та технічно створення сховища стало реальнішим, ніж десять років тому.

Проте виклики залишаються. Найперше – доставка й безпечне розміщення матеріалів на поверхні Місяця, що потребує наднадійних технологій герметизації та захисту від радіації. Також постає питання міжнародного контролю – кому належатиме сховище і хто матиме до нього доступ у разі глобальної катастрофи.

Попри труднощі, ідея створення місячного сховища сприймається серйозно в наукових колах. Воно може стати символом співпраці між країнами і наступним кроком у довгостроковому забезпеченні виживання людства та інших форм життя.

Всесвітнє насіннесховище на острові Шпіцберген, яке часто називають «Сховищем судного дня», функціонує як фінальна страховка для світової продовольчої безпеки, про що мовиться на сайті Svalbard Global Seed Vault. Розташоване глибоко в горі, у зоні вічної мерзлоти, воно зберігає понад 1,2 мільйона зразків насіння з усіх куточків планети.

Основу колекції складають сільськогосподарські культури, критично важливі для виживання людства. Тут зберігаються тисячі сортів рису, пшениці та ячменю. Величезну частку займають бобові, такі як сочевиця, нут та квасоля, а також кукурудза, сорго і просо.

Окрім основних продуктів харчування, у камерах при температурі -18 градусів Цельсія лежать зразки овочів (наприклад, салату, баклажанів, картоплі) та кормових трав.

Особливу цінність мають рідкісні та унікальні сорти. Наприклад, у сховищі є насіння з історичних колекцій, які вже зникли з полів у звичайному середовищі, а також дикі родичі культурних рослин, що містять гени стійкості до хвороб та кліматичних змін.

Одним із найяскравіших прикладів важливості цього об'єкта стала ситуація з банком генів ICARDA, який раніше знаходився в сирійському Алеппо. Через війну в Сирії вчені не мали доступу до своїх запасів, тому у 2015 році вони стали першими, хто забрав свої дублікати зі Шпіцбергену, щоб відновити посіви в Лівані та Марокко, а згодом повернули свіже насіння назад на північ.

Джерело: 24 Канал.

Неймовірні факти про Антарктиду до Дня цього континенту

В Україні 1 грудня відзначають День Антарктиди. Саме цього дня у 1959 підписали міжнародний договір про це континент.

Антарктида – крижана, велична та досі майже незвідана. Вона є магнітом для відважних дослідників. Неймовірні факти про шостий континент розповість 24 Канал з посиланням на Національний антарктичний науковий центр і Secret Atlas.

Антарктичний континент займає площу 14,2 мільйона квадратних кілометрів. Він поділяється на Східно-Антарктичний льодовиковий щит і менший за розміром Західно-Антарктичний льодовиковий щит. Площа суші, вкритої льодом, становить 13,661 мільйона квадратних кілометрів.

Це найхолодніший і найбільш вітряний континент на Землі. Оскільки її рельєф протягом тисяч кілометрів рівнинний – швидкість вітрів тут може досягати 320 кілометрів на годину. На інших континентах вітри досягають такої швидкості лише під час штормів, циклонів, ураганів, торнадо тощо.

Антарктида – найсухіший континент на планеті й офіційно класифікується як пустеля. Щорічно тут випадає лише 150 міліметрів снігу. Він накопичується поступово, і лід стікає до узбережжя, утворюючи величезні льодовики.

Це найвищий континент у світі із середньою висотою над рівнем моря 2 500 метрів. Найвища точка Антарктиди – гора Вінсон, 4 900 метрів над рівнем моря.

Антарктичний крижаний щит – найбільше сховище льоду Землі (містить 90% світового льоду) Лід покриває приблизно 98% Антарктиди.

Площа Антарктиди становить понад 14 мільйонів квадратних кілометрів. А це більше ніж уся Європа та вдвічі більше за Австралію.

Тут зосереджено 60% світових запасів прісної води.

Найнижча температура на Землі -89,2°С була зафіксована на станції Схід в Антарктиді 21 липня 1983 року.

Антарктида не належить жодній країні світу, а тільки всьому людству загалом. Це закріплено в Договорі про Антарктику. Спершу підписантами стали 12 країн, а зараз їх уже 54, зокрема Україна.

В Антарктиді немає корінних народів. Вісімнадцять країн організують цілорічні науково-дослідні станції на континенті та прилеглих островах.

Антарктида – це континент миру та безпеки: тут повністю заборонена будь-яка військова діяльність, ядерні вибухи та захоронення радіоактивних матеріалів.

В Антарктиці сьогодні – перший день літа. Адже пори року в Південній і Північній півкулях йдуть у протифазі: коли в Україні зима – там літо, і навпаки. Це пов'язано з тим, що Земля розміщена відносно Сонця не суворо паралельно, а під нахилом.

В Антарктиді немає білих ведмедів. Натомість тут живуть пінгвіни. Їх налічується понад 5 мільйонів.

Океан, що оточує Антарктиду, утворює практично непроникний бар'єр з морського льоду, який взимку покриває площу, що приблизно в півтора раза перевищує площу континенту.

Не плутайте: Антарктида – це вкритий льодом континент, оточений океаном, а Арктика – це океан, вкритий товстим шаром морського льоду та оточений північними континентами.

Що може здивувати в Антарктиді?

Найвіддаленіше місце в Антарктиді – це не Південний полюс.

Антарктида розташована асиметрично щодо Південного полюса. Це означає, що Південний полюс не завжди на однаковій відстані від берегової лінії. Найвіддаленіше від усіх берегів місце в Антарктиді називається Південним полюсом

недоступності та розташовуються приблизно за 900 кілометрів від географічного Південного полюса.

У березні 2000 року від шельфового льодовика Росса в Антарктиді відколовся найбільший з колись вимірянних айсбергів. Він отримав позначення В-15 і простягався на 270 кілометрів у довжину та 37 кілометрів у ширину. Це за розміром більше, ніж деякі острівні держави. Через 18 років після того, як він почав дрейфувати на північ, в Атлантичний океан, і розвалився, від початкового гіганта залишилися чотири невеликі айсберги.

Еребус – один з небагатьох вулканів, що постійно діють на Землі. Він безперервно викидає газ і кілька разів вивергався за останні роки, внаслідок чого його схилами стікала лава та викидалася розплавлена порода. Тут розташовані єдині на Землі довгоживучі лавові озера, і це друга гора Антарктиди за висотою.

Другий чинний вулкан – острів Десепшн, що входить до складу Південних Шетландських островів. Придивившись до форми острова, ви зрозумієте, що це кальдера чинного вулкана. Наприкінці 1960-х років він завдав серйозних руйнувань місцевим дослідницьким станціям.

Гори Гамбурцева (також відомі як Примарні гори) тягнуться на 1200 кілометрів через Антарктиду та досягають висоти понад 3 000 метрів. Проте їх не видно, оскільки товщина льоду у цих районах перевищує 4 000 метрів. Вони повністю вкриті снігом і льодом.

Під Антарктичним крижаним щитом виявлено понад 200 озер. Геотермальне тепло з надр Землі та ізоляція згори завдяки товстим шарам льоду забезпечують те, що вони не замерзають. Прісноводне озеро Схід – найбільше. Воно сховане під шаром льоду товщиною близько 4 кілометрів і є підльодовиковим, тобто укладено в льодовиковий лід, а не в скельну породу чи землю.

Біля півніжжя Трансантарктичних гір розташований ставок Дон-Жуан – найсолоніше водоймище на Землі. Вміст солі у ньому становить 40%, тоді як у Мертвому морі – близько 30%, а у звичайній морській воді – 3,5%. Завдяки солі воно не замерзає навіть за дуже низьких температур.

Рептилії потребують зовнішніх джерел тепла для регулювання температури тіла, чого вкрай не вистачає в холодному кліматі Антарктиди. В інших регіонах із холодним кліматом змії впадають у сплячку на всю зиму. Але тут земля завжди промерзла, і вони не можуть вижити.

Деякі антарктичні риби в крові мають природний антифриз

Основне сімейство антарктичних риб (нототенієвидні) виробляє природний білок, який діє як антифриз для їхньої крові. Це дозволяє їм виживати за дуже низьких температур, що критично важливо для всієї екосистеми Антарктиди. Адже ці риби – ключове джерело їжі для багатьох полярних китів, тюленів і птахів.

Пінгвіни – не найпоширеніші наземні тварини в Антарктиді

Коли ми думаємо про тварин, що населяють Антарктиду, – нам одразу на думку спадають пінгвіни. Однак найпоширенішою наземною твариною Антарктиди насправді є крихітний черв'як-нематода. Ці істоти досягають довжини у всього кілька міліметрів і використовують хитромудрі стратегії для виживання у надзвичайно суворому кліматі.

Влітку сонце ніколи не заходить за горизонт, а взимку – суцільна темрява

Майже вся Антарктида розташована на південь від Південного полярного кола. Це означає, що влітку сонце ніколи не заходить за обрій, де б ви не перебували на континенті. З тієї ж причини взимку, де б ви не були в Антарктиді, ви взагалі не побачите Сонця. І річ не у хмарності, а в тому, що Сонце ніколи не здійснюється над горизонтом.

В Антарктиді є банкомат, і він тільки один на весь континент

Єдиний банкомат можна знайти на станції Мак-Мердо – найбільшій дослідницькій станції в Антарктиді, яка приймає до тисячі гостей у літні місяці.

В Антарктиді можна ходити до церкви

Загалом на Антарктиді налічується вісім церков. Усі вони християнські, а половина з них – католицькі. Розміщуються храми на дослідницьких станціях.

Також тут діє пошта

На британський дослідницькій станції Порт-Локрей є невелике поштове відділення. Звідси можна відправити додому листівки з маркою Антарктиди.

Взимку до Антарктиди потрапити неможливо

Погана погода, обмежена інфраструктура та відсутність сонця унеможливають добирання до Антарктиди взимку. Натомість вчені «зиму-ють» в Антарктиді та не можуть виїхати протягом кількох місяців.

Антарктида не має офіційного часового поясу

Кожна станція живе за тим часовим поясом, навпроти якого перебуває. До прикладу, українська Станція Вернадського розташована навпроти Чилі, зараз там на п'ять годин менше, ніж в Україні.

У минулому в Антарктиді був тропічний клімат

Мільйони років тому Антарктида розташовувалася ближче до екватора, але через тектонічні рухи змістилася в нижню частину планети. Вчені підрахували, що 40 – 50 мільйонів років тому температура в Антарктиді досягала 17 °С. Знайдені скам'янілості свідчать, що колись тут були багаті рослинний і тваринний світ. Зокрема, жили динозаври. І лише протягом останніх 30 мільйонів років вона вкрилася льодом.

Тут розташований регіон, де температура підіймається найшвидше на Землі

На Антарктичному континенті розташовано 15 великих шельфових льодовиків, і через зміну клімату антарктичний лід тане, підвищуючи рівень світового океану. За даними NASA Science, у 20223 – 23 роках крижані щити Західної та Східної Антарктиди втратили 150 мільярдів тонн льоду. Ситуація на Антарктичному півострові гірша, ніж на решті континенту. Протягом останніх 50 років тут найшвидше на Землі підіймається температура – зі швидкістю, що в п'ять разів перевищує середню світову. Це помітно не лише на суші, а й у навколишніх океанських водах. Зокрема, рівні морського льоду, що відступають, вже досягли рекордно низького рівня.

Найсухіше місце на Землі розташовано саме в Антарктиді

Мовиться про Сухі долини Мак-Мердо – безсніжні долини антарктичних оаз (Вікторії, Райта, Тейлора). Це найбільша не вкрита льодом область Антарктиди. Вони займають площу близько 4 800 квадратних кілометрів і простягаються на захід від затоки Мак-Мердо. Тут не випадає ані сніг, ані дощ. Свою унікальність долини отримали завдяки розташуванню Трансантарктичного гірського хребта. Він змушує повітря підійматися, і долини втрачають вологу. Гори також перешкоджають, щоб лід стікав долинами донизу зі Східно-Антарктичного льодовикового щита. Крім того, даються взнаки сильні вітри, які дують зі швидкістю до 320 кілометрів на годину. Таким чином лід з льодовиків випаровується, пише Cool Antarctica.

Тут один із найекстремальніших пустельних кліматів на Землі. Холодна пустеля, де середньорічна температура становить від -14°С до -30°С залежно від місця. Щоправда, більш вітряні місця не такі холодні.

Джерело: 24 Канал

Кліматичний апокаліпсис: Азія зіткнулася з нищівними штормами та повенями

Нагрівання світового океану внаслідок парникового ефекту призводить до руйнівних повеней в південно-східній частині Азійського континенту.

Індонезія, Шрі-Ланка, Таїланд, В'єтнам та інші країни регіону найбільше потерпають від глобального потепління. Про це йдеться у матеріалі AP News.

Журналісти розповіли, що цього року Південно-Східна Азія потерпає від надзвичайно сильних повеней, оскільки пізні шторми та безперервні дощі сіють хаос, який застав багато місць зненацька.

Зазначається, що кількість смертей внаслідок руйнівних повеней та зсувів в Індонезії, Шрі-Ланці та Таїланді перевищила 1400, понад 1000 осіб досі вважаються зниклими безвісти. В Індонезії цілі села залишаються відрізними після того, як мости та дороги були змиті. Тисячі людей у Шрі-Ланці не мають чистої води.

Малайзія досі переживає одну з найгірших повеней, яка забрала життя трьох осіб та залишила тисячі людей без житла. Тим часом В'єтнам та Філіппіни зіткнулися з роком нищівних штормів та повеней, які призвели до смертей сотень людей. Разом з тим кліматологи очікують нову порцію нищівних штормів, повеней та руйнувань.

«Південно-Східна Азія повинна готуватися до ймовірного продовження та потенційного погіршення екстремальних погодних умов у 2026 році та протягом багатьох років одразу після цього», – сказала Джеміла Махмуд, яка очолює аналітичний центр Sunway Centre for Planetary Health у Куала-Лумпурі в Малайзії.

Вчені пояснюють зростання сили і кількості катаклізмів збільшенням вуглекислого газу у атмосфері, який блокує втрату тепла Землею. Рівень вуглекислого газу, що утримує тепло, в атмосфері у 2024 році зріс найбільше за всю історію спостережень. Це підігріло клімат, стверджує Всесвітня метеорологічна організація ООН, що призвело до більш екстремальних погодних умов.

При цьому Азія несе основний тягар таких

змін, нагріваючись майже вдвічі швидше, ніж у середньому по світу. Вчені погоджуються, що інтенсивність та частота екстремальних погодних явищ зростають.

«Вища температура океану забезпечує більше енергії для штормів, роблячи їх сильнішими та вологішими, тоді як підвищення рівня моря посилює штормові нагони», – сказав Бенджамін Гортон, професор наук про Землю в Міському університеті Гонконгу.

Від кліматичних змін найбільше потерпають бідні верстви населення і країни, вклад яких у викиди вуглецю в атмосферу незначний. Країни втрачають мільярди доларів на рік через зміну клімату.

В'єтнам оцінює втрати понад 3 мільярди доларів за перші 11 місяців цього року через повені, зсуви та шторми.

Дані уряду Таїланду фрагментарні, але його Міністерство сільського господарства оцінює втрати сільського господарства приблизно в 47 мільйонів доларів з серпня. Дослідницький центр Касікорн оцінює, що лише листопадові повені на півдні Таїланду спричинили збитки приблизно в 781 мільйон доларів, що потенційно скоротить 0,1% ВВП.

Індонезія не має даних про збитки за цей рік, але її середньорічні втрати від стихійних лих становлять 1,37 мільярда доларів, повідомляє Міністерство фінансів.

Витрати від стихійних лих є додатковим тягарем для Шрі-Ланки, яка вносить незначну частку світових викидів вуглецю, але знаходиться на передовій кліматичного впливу, водночас витрачаючи більшу частину свого багатства на погашення іноземних позик.

Глобальне потепління загрожує затопленням прибережним регіонам України - що відомо

Як повідомлялося раніше, в перспективі найближчих десятиріч глобальне потепління загрожує підтопленням багатьом територіям, що знаходяться біля морів та океанів. Під загрозою і деякі прибережні області України.

В Україні громадською організацією «Екодія» у 2018 році було проведено «Вода близько». У рамках дослідження були змодельовані сценарії підтоплення територій України. Зокрема, якщо температура підніметься на 4 градуси, то будуть затоплені мільйони гектарів. На мапі, яку сформували експерти організації, виділені навіть деякі райони Одеси та Бердянська, яким загрожує підтоплення.

Прогнозується, що вся прибережна територія України буде частково затоплена. Зокрема, сільськогосподарські землі, населенні пункти, промислові зони та інші території. Мова про 1168 тисяч гектарів - 212 тисяч гектарів сільськогосподарських територій та 35 тисяч гектарів забудови.

У всій центральній Європі, включно з територією України, скорочуються запаси води. При чому зміни стосуються наземних та підземних вод, які вважали більш посухостійкими.

Запаси води в Європі виснажуються. При цьому вони скорочуються в південній та центральній Європі, від Іспанії та Італії до Польщі та України. Це показав новий аналіз супутникових даних, зібраних протягом двох десятиліть.

Нагадаємо, що екологи вже виділяють регіони, де стрімко скорочуються запаси прісної води. Через зміну розподілу кількості опадів змінюється і баланс вологих та посушливих регіонів. При цьому через продовження глобального потепління ростуть випаровування та зменшується кількість води у водосховищах. Все це стає причиною зростаючої напруги навколо доступу до води. До найуразливіших регіонів належать країни, яких відокремлюють від сусідів великі річкові басейни Нілу, Інду, Гангу тощо.

Джерело: AP News